Begroting

In de bijdrage van Lokaal Noordenveld zullen we ons beperken tot 3 onderwerpen.

Dat zijn de organisatie, ICT en privacy en met bijzondere aandacht voor het onderwerp bestaanszekerheid.

Vanwege de tijd wil ik kort en bondig even de **organisatie** benoemen. Bewust zullen we niet diep ingaan op de ontwikkelingen van de organisatie, al kunnen we stellen dat het percentage ziekteverzuim ons ernstige zorgen baart, welke aard daar dan ook ten grondslag aan ligt. Hopelijk kan met creativiteit en ontzorgen een oplossing worden geboden in deze. Binnenkort neemt de gemeentesecretaris ons mee in zijn 100 dagen speech. Met de komst van de nieuwe directeur zijn onze verwachtingen dat er voor de zojuist genoemde punt en de andere punten die we al eens met de raad bij de kop hebben gehad en die binnen de organisatie spelen resultaten zullen worden geboekt. Wellicht zet ik hiermee de lat hoog, maar het is vooral een uitdrukking van het schenken van vertrouwen in de bedoelingen en capaciteit van de nieuwe directeur.

ICT en Privacy

In de beantwoording op vragen van een raadsfractie, daarvoor mijn dank, worden wij deelgenoot van het voornemen dat men een geringe uitbreiding van uren in het dienstjaar 2024 wil realiseren voor de functie Functionaris Gegevensbescherming.

Kijkend naar het bedrag, het feit dat dit nog steeds extern wordt ingehuurd en het woordje gering, vermoed Lokaal Noordenveld dat het niet om die minimale 14 uur per week zal gaan.

Lokaal Noordenveld zegt het nog maar eens opnieuw.

- Is het niet eens tijd dat in 2024, na ruim 6 jaar de gemeente Noordenveld eens voldoet aan de gewenste volwassenheidsniveau!
- Is het niet eens tijd om een eigen FG te werven zoals vorig jaar het college voornemens was?
- IS het niet eens tijd dat we over een eigen interne FG gaan beschikken?, die minimaal 14 uur per week werkzaam is en binding heeft met de organisatie?
- Is het niet eens tijd dat men haar taken uitbreidt dan alleen incident gedreven toezicht houden?

Ik neem u allen even mee en breng in herinnering

- In 2017 werd het college al eens gewezen op de noodzaak van het treffen van goede voorzieningen op het gebied van privacy en voldoende uren voor inhuur van een functionaris, op dat moment nam Noordenveld nog deel aan een samenwerkingsverband met andere gemeenten die gezamenlijk een externe functionaris inhuurde voor 9 uur per week voor Noordenveld
- Met de ingang van de nieuwe wet in 2018, werd dit drastisch naar beneden bijgesteld eerst met een strippenkaart, later wijzigde dit naar 4 uren per week. Dit leverde, in ieder geval van mijn kant vragen en kritiek op.

- Een FG op afroep is zeer onwenselijk. Ik herhaal: Dit geldt temeer als de FG geen ondersteuning heeft en de gemeente nog niet het gewenste volwassenheidsniveau heeft. Uit accountantsverslagen blijkt dat Noordenveld op een schaal van 5 een volwassenheidsniveau heeft van 1.7.
- In een verkennende analyse 'Naleving van de AVG door overheden' uit december 2022, uitgevoerd door Pro Facto, – in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van de RIjksunivesiteit Groningen bleek uit interviews met leden van de VNG en de Autoriteit Persoonsgegevens, het volgende:

  De VNG maakt zich zorgen over externe FG's, die voor een beperkt aantal uren aanwezig zijn binnen de organisatie. Dergelijke FG's zijn in de praktijk veel minder goed in staat om op de hoogte te blijven van wat er in de organisatie gebeurt, kunnen minder goed voeling krijgen met de organisatie en staan te veel op afstand om tijdig input te leveren bij het ontwerpen van processen en projecten. Dit bleek ook al uit de handreiking van de VNG uitgebracht voor gemeenten.
  Volgens de AP staan Gemeenten ook meer dan andere overheden onder druk door het sterk uitgebreide takenpakket en problemen in bijvoorbeeld de jeugdzorg. Gegevensbescherming en het opbouwen van een solide privacy-organisatie heeft in die omstandigheden minder prioriteit gekregen dan gehoopt. Daarbij speelt ook nog een rol dat veel gemeenten een kwalitatief personeelstekort kennen en niet voldoende goede mensen kunnen krijgen, ook voor wat betreft expertise en kunde op het gebied van gegevensbescherming.
- De geschetste beelden van zowel VNG en AP zijn ook in deze gemeente te bevestigen. Precies dat wat wordt omschreven treffen we in praktijk aan. Dit kan anders. En ons oproep is dan ook zorg dat dit in 2024 wordt opgelost. Dit door zorg te dragen voor een interne FG en een volwassenheidniveau van minimaal 3 maar liefst naar niveautje 4.
- In de handreiking positionering en taken FG van de VNG wordt hier ook op gewezen :

- . *Voldoende tijd om zijn taken te kunnen vervullen. Dat betekent dat de FG een minimaal aantal uren moet hebben om zijn taken goed te kunnen uitvoeren. Een paar uur per week is daarvoor onvoldoende. Dit geldt temeer als de FG geen ondersteuning heeft en de gemeente nog niet het gewenste volwassenheidsniveau heeft. Ook een FG die alleen op afroep beschikbaar is, komt onvoldoende toe aan de wettelijke taken van de FG omdat hij binding mist met de organisatie en alleen incident gedreven toezicht kan houden.*

Het volwassenheidsniveau moet dus minimaal 3 zijn om te kunnen aantonen dat de organisatie organisatiebreed werkt aan privacy. Dit is om aan te tonen dat de gemeente voldoet aan wet en regelgeving. Lokaal Noordenveld hoopt dat we volgend jaar kunnen spreken van een niveau 4 waar de gemeente niet alleen voldoet aan wet en regelgeving maar ook actief op wijzigingen anticipeert.

Dus college niet alleen gering opschroeven van de uren van de FG maar gewoon zorg dragen voor een interne FG met een minimum van 14 uren! Na 6 jaar moeten we nu eens voldoen aan wet en regelgeving.

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is een grondrecht die al veel te lang is verwaarloosd. Herstellen van dit grondrecht is dan ook noodzakelijk.

Wat is er met het grondrecht op bestaanszekerheid gebeurd? En hoe herstellen we het? Hoe zorgen we ervoor dat we de politieke aandacht voor bestaanszekerheid gebruiken om het grondrecht in ere te herstellen?

Wij zien dat mensen maatregelen nemen in huis om zonder verwarming de winter door te komen, te denken aan dekens, muts op, handschoenen aan, ouderen die langer in bed blijven. Mensen die zich afvragen hoe zij hun zorgkosten nog verder kunnen minimaliseren, mensen die radeloos worden omdat ze niet meer weten hoe zij verder kunnen bezuinigen.

- In Noordenveld heeft 7.7% van de inwoners suikerziekte en dus afhankelijk van medicijnen los van alle andere medicijnen die worden afgenomen.
- We moeten Pleisters plakken voorkomen. Dan doen we door te voorkomen dat men afhankelijk wordt van regelingen die er zijn of nog moeten worden uitgebreid.
- Maar ook het verlagen van de huidige algemene woonlasten lijkt daarmee een belangrijke oplossing.
- Aandacht en steun voor sociale ontwikkelingsbedrijven en familiebedrijven. Verbeteren van het vestigingsklimaat voor ondernemingen zijn manieren om bestaanszekerheid te bevorderen.

Goedbedoelde regels kunnen volledig verkeerd uitpakken voor mensen die van deze regels afhankelijk zijn of afhankelijk worden. We willen dat mensen meedoen, gezonder worden en zoveel mogelijk onafhankelijk zijn. Maar in veel gevallen bereiken we precies het omgekeerde.

Een voorbeeld hiervan ziet Lokaal Noordenveld bij de wens tot wijzigen van de rioolheffing van eigenaar naar gebruiker:

De wijziging zal volgens de memo voor het merendeel van de inwoners geen gevolgen hebben.

Die is er wel, namelijk de uitvoeringskosten die toch gedekt moet worden. Geld geef je maar 1 keer uit. En deze kosten onder te brengen bij sociaal domein vinden we ook ongewenst, immers zal dit kunnen betekenen dat bepaalde regelingen op termijn niet kunnen worden uitgevoerd. De kwijtscheldingskosten zijn kosten die moeten worden gedekt en daarmee een last voor alle inwoners.

- Het belangrijkste argument die wordt genoemd is de mogelijkheid tot kwijtschelding. Maar wie komt daar nu voor in aanmerking? En wie komt daar nu niet voor in aanmerking maar wordt nu wel belast?

De opmerking dat zowel de gebruiker als verhuurder aan te slaan niet tot de mogelijkheden behoort omdat het gedeelte dat bij de verhuurder in rekening wordt gebracht zal kunnen worden doorbelast aan de huurder en zij hier geen kwijtschelding voor kan krijgen is kolder.

Nogmaals wijs ik er op dat het een hele kleine groep betreft die vanaf 2011 een contract heeft bij alleen Woonborg. Ook heeft de rechter beslist dat een eigenaarsdeel nimmer aan de huurder mag worden doorberekend en zal moeten worden opgenomen in de kale huurprijs.

Huishoudens met een inkomen tot 100% van de bijstandsuitkering of AOW.

Welke groep huurders betalen nu wel voor de rioolheffing via bijkomende kosten bovenop de kale huur ?

Dit zijn huurders die na 2011 een woning zijn gaan huren bij Woonborg, zij zijn de enige verhuurder die naast de kale huurprijs een bijdrage voor rioolheffing doorbelasten. Het gaat nu om 1349 huishoudens.

Woningcorporaties krijgen sinds passend toewijzen minder inkomsten. Dat was ook een klacht van de corporaties destijds.

Huurders die voor het passend toewijzen al woonachtig waren in de huurwoningen zagen dat nieuwe huurders tegen een lagere huurprijs dezelfde woning konden huren. Deze ongelijkheid werd bij de woningen van bv. Woonborg, met de doorberekening van rioolheffing enigszins recht getrokken. De in rekening gebrachte rioolheffingskosten is rond de 22 euro per maand ongeacht de woz waarde van de woning.

U heeft allemaal kunnen zien dat voor 2024 een verhoging op rioolheffing is berekend van 7.5 %. Mocht men beslissen om de kwijtschelding hier ook nog in door te berekenen en niet onder het sociaal domein dan spreken we van 10,5 of 11.5 % verhoging.

Hoeveel van deze huishoudens komen straks in aanmerking voor kwijtschelding?

Uit de stukken zien we dat dat straks minder dan 500 huishoudens kwijtschelding zal gaan ontvangen voor de rioolheffing. Die 500 huishoudens zijn dus niet alleen huurders van Woonborg maar ook van Actium en particuliere verhuur! Daar is het bedrag van 130000 euro op gebaseerd.

Wat vertelt dit ons?

Dat van de 1349 huishoudens die nu de rioolheffing krijgt doorberekend bij de verhuurder zeker 1000 huishoudens l geen recht maken op kwijtschelding en zij dus ook niet gebaat bij de verlegging van eigenaar naar gebruiker. Zij krijgen te maken met hogere woonlasten omdat zij een aanslag rioolheffing gaan ontvangen. Die met de stijgingen hoger zullen liggen.

Deze wijziging zal juist het omgekeerde van het gewenste doel bereiken.

Namelijk

- De groep huurders die nu via de verhuurder niet apart wordt aangeslagen ontvangt een aanslag rioolheffing en daarmee stijgt zijn woonlasten.

- De huren van deze groep worden niet verlaagd maar betalen ten opzichte van huurders die na invoering passend toewijzen een hogere huur.
  Dit Terwijl maar een hele kleine deel van deze huurders in aanmerking komt voor kwijtschelding-> immers alleen huurders van Woonborg worden doorbelast.

En wat levert dit de gemeente op? Van eigenaar naar gebruiker?

- De gemeente wordt mogelijk geconfronteerd met meer huishoudens boven de 100% inkomensgrens van bijstandsniveau/ aow die door de woonlasten verhogingen, hogere voedselprijzen, huurverhogingen, energielasten, niet meer de gemeentelijke belastingen kunnen betalen. Zij zullen aankloppen bij de gemeente en een beroep mogelijk doen op sociaal domein.
  Gelden die we zouden moeten blijven inzetten voor sport, gezondheid, regelingen voor schoolmaterialen voor gezinnen die op minima leven. Het leidt mogelijk tot verschraling van regelingen op termijn.
- De uitvoeringskosten voor deze wijziging van eigenaar naar gebruiker kunnen we besparen door deze wijziging niet door te laten gaan.

Lokaal Noordenveld constateert dat de wijziging juist zorgt voor ongelijkheid, hoe goed deze wijziging in theorie voor deze kleine groep ook lijkt. Ze worden mogelijk op een later moment geconfronteerd met verschraling van regelingen. Dit vinden we ongewenst.

De uitbreiding van regelingen voor minima wordt binnenkort met de raad besproken, wij kijken hier naar uit.

-